

OBJEKTS: **Kuldīga, Pētera iela 5**

PASŪTĪTĀJS: **SIA "OZOLA & BULA, arhitektu birojs"**

JUMTA ARHITEKTONISKI
MĀKSLINIECISKĀ IZPĒTE

kad. Nr. 62010090056001

AUTORE:

Būvpētniece, interjeriste: **INGRĪDA GAILE**

RĪGA, 2016.G. OKTOBRIS

SĒJUMA SATURS

1. IEVADS

- 1.1 Vispārējās ziņas3
- 1.2 Aprakstā un grafiskajā materiālā lietotie apzīmējumi.....3

2. VĒSTURISKĀS ZIŅAS

- 2.1 Vēsturiska izziņa.....4
- 2.3 Ēku būvvēsture4

3. IZPĒTES REZULTĀTI

- 3.1 Fasādes.....9
- 3.2 Konstrukcijas9
- 3.3 Jumta segums.....9
- 3.4 Logi.....10
- 3.5 Durvis10

4. SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS11

5. FOTOATTĒLU SARAKSTS UN FOTOATTĒLI12

6. RASĒJUMI

- AMI – 1**

Situācijas plāns
4.stāva plāns ar AMI rezultātiem un fotofiksācijas shēma

AKADĒMISKĀS INFORMĀCIJAS CENTRA LĒMUMS PAR INGRĪDAS GAILES
DIPLOMA KVALIFIKĀCIJU MAĢISTRA GRĀDAM

1. IEVADS

1.1. VISPĀRĒJAS ZIŅAS

2016. gada oktobrī tika veikta arhitektoniski mākslinieciskā izpēte Kuldīgā, Pētera ielā 5 (kad. Nr. 62010090056001). Ēka atrodas valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa Nr.7435 “Kuldīgas pilsētas vēsturiskais centrs” aizsargjoslā.

Darba uzdevums: veikt ēkas arhitektoniski māksliniecisko izpēti tādā apmērā, cik tas attiecas uz ēkas jumtu, dodot pašreizējās situācijas novērtējumu, būvdetaļu uzskaiti un to lokalizēšanu plānos, fotofiksāciju, datēšanu.

Apsekošana veikta par pamatu ņemot 2002.g. Tehniskās inventarizācijas lietu un 2016.g. uzmērījumus.

Darbu veica māksliniece interjeriste, būvpētniece Ingrīda Gaile (darbs objektā, jumta stāva apsekošana, atskaides teksts, fotofiksācija).

Atskaide izgatavota vienā sējumā trīs eksemplāros, kas nodoti pasūtītājam. Atskaides materiāli iesniegti pasūtītājam arī digitālā formātā.

1.2. APRAKSTĀ UN GRAFISKAJĀ DAĻĀ PIENĒMTIE APZĪMĒJUMI

T1	Telpu numerācija
Z fasāde	Debess pušu apzīmējums
F-1	Fotoattēlu numerācija

2. VĒSTURISKĀS ZIŅAS

2.1. VĒSTURISKA IZZIŅA

Tagadējā Pētera iela pie sava nosaukuma tikusi diezgan nesen, pirms vairāk nekā simt gadiem. Jau Livonijas ordeņa laikos mestra Gosvina fon Herikes izdotajā pilsētas privilēģijā minēts, ka bez kapelas ordeņa pilī Kuldīgā bijušas vēl divas kapelas: Sv. Annas un Sv. Pētera kapela, kas bija paredzētas trūcīgajiem vācu un nevācu tautības iedzīvotājiem. Pie kapelām vēlāk tika iekārtotas nabagmājas. 1774. gadā tagadējo Pētera ielu dēvēja par ieliņu uz nevācu nabagmāju, bet 1829. gadā – pat par Mazo Liepājas ielu. Savukārt 1873. gada pilsētas plānā tā minēta kā Mazā Smilšu iela, un tikai pēc tam lietots Pētera ielas nosaukums, iemūžinot Sv. Pētera kapelas piemiņu.

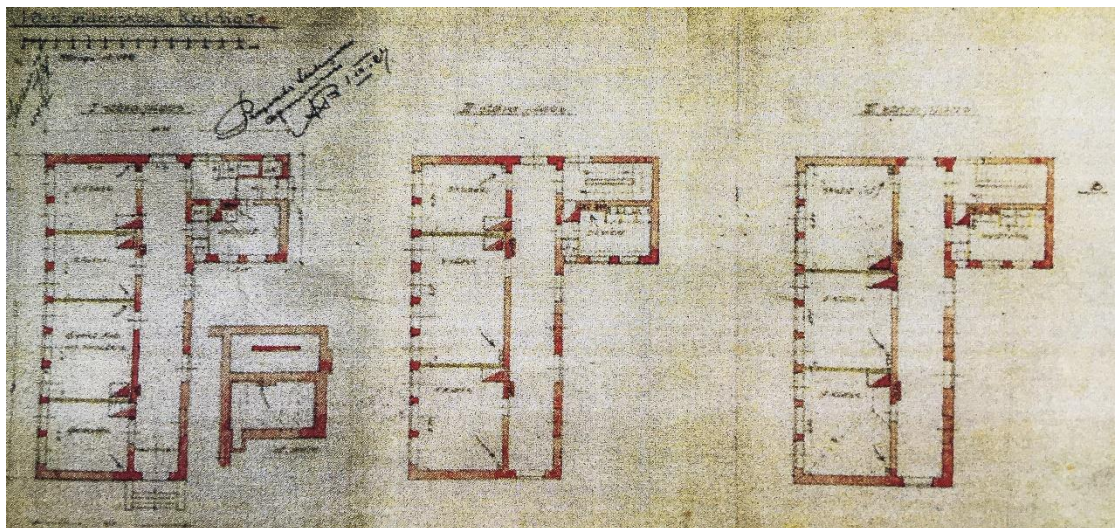
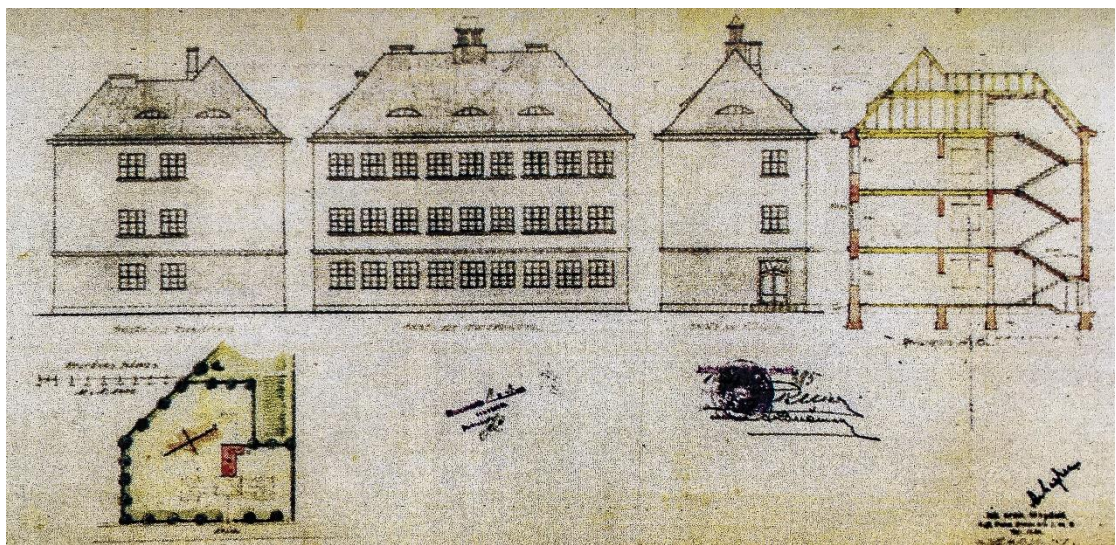
Pētera ielā 5 ēka celta Kuldīgas vācu ģimnāzijas vajadzībām par Vācu vecāku savienības vākto naudu un atklāta 1928. gadā. Pēc Latvijas Republikas nodibināšanas vācu ģimnāzijas vecā ēka (Kalna ielā 19) tika nacionalizēta, un mācības līdz jaunās ēkas uzcelšanai notika Vācu biedrības telpās Kalna ielā 6. Kuldīgas vācu ģimnāzijai ir bijusi sadraudzības skola Bīlefeldē (Vācija).

Kuldīdznieki atceras, ka vēlākajos gados ēkas trešajā stāvā atradās pilsētas bērnu bibliotēka, 20. gadsimta 70. gados tur tika izveidota Kuldīgas mākslas skola.

Kopš 1989. gada bijušajā vācu ģimnāzijā ir Kuldīgas mākslas un humanitāro zinību vidusskola. Tur mācās skolēni no 8. līdz 12. klasei un atrodas mākslas skola. Mācību iestādes direktore Valda Gaure atzīst, ka skola vairākkārt pārbūvēta, mainītas klašu starpsienas visos stāvos, uzbūvēts ceturtais stāvs.

2.2. ĒKAS BŪVVĒSTURE

Bijušās vācu ģimnāzijas ēka Kalna ielā 19 tika nacionalizēta, tāpēc Vācu vecāku savienība par privāti saziēdotiem līdzekļiem nolēma celt jaunu vācu vidusskolas ēku Pētera ielā 5. Projektu izstrādāja inženieris-arhitekts Arnolds fon Maidelis (*Arnold von Maydell*), un būvvaldē tas apstiprināts 1927. gada 1. septembrī.

Arhitekta A. fon Maidela projekts skolas ēkai, 1927.g.

Būves vadību uzņēmās inženieris G.Zosuls, taču 1927.gada 28.oktobrī to pārņēma arhitekts Vilhelms Bokslafs. 1928.gadā ēka jau tika nodota lietošanā. Tā ir mākslinieciski pabeigta būve, taču veidota tā, ka nākotnē varētu tikt paplašināta, kļūstot par pagalma spārnu lielākam, paralēli ielai novietotam būvapjomam. To var labi saskatīt projekta novietnes plānā, tāpēc arī ieeja ir visai neparasti veidota kā lievenis ēkas gala fasādē. Nākotnē paredzētajai ieejai vajadzētu būt daudz reprezentīvākai un atrasties tuvāk ielai.

Kuldīgas vācu ģimnāzijas ēka celtniecības sākumā.

Skolas ēka celtniecības laikā 1920-to gadu beigās.

Kuldīgas vācu ģimnāzijas ēka drīz pēc uzcelšanas 1920-to gadu beigās.

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas ēka (Pētera iela 5) 2010. gada vasarā. Foto Aivars Vētrājs.

Avoti:

- LVVA 6343.fonds, 12.apr., 127.lieta, 8.lpp.
- Kuldīga. Arhitektūra un pilsētībūvniecība. Jānis Krastiņš. Kuldīga, Kuldīgas novada pašvaldība, 2013. - 379.-439.lpp.
- Kuldīgas galvenā bibliotēka. Periodikas izdevumi.
- Interneta resursi (zudusilatvija.lv)

3. IZPĒTES REZULTĀTI

3.1. FASĀDES

Fasādes atturīgi veidotas, gludi apmestas. Virs 1.stāva ir profilēta starpdzega. Logi sagrupēti pa trīs, apvienoti ar palodzes profilu. Zem 3.stāva logiem iedziļinātas joslas. Jumta dzega ir veidota ar vienkāršu liekumu.

Ēkas apjoms ir burta “L” veidā, ar divām ieejām – no Pētera ielas puses (DA fasādē) un no kāpņu telpas apjoma ZA pusē.

Jumta izbūves DR pusē ir sākotnējas, pārējās, ZR un ZA pusē, - sekundāras, būvētas 20.gs. beigās.

Konstatēts sākotnējais fasādes krāsojums – gaiši dzeltens, dekoratīvās detaļas (dzegas, palodžu profili, iedziļinātās joslas) – balti. 20.gs. 90.gados būvētās jumta izbūves apšūtas ar horizontāli liktiem dēļiem. Krāsojuma uz tā nav.

Fasādes sākotnējā krāsojuma fiksācija:

	<i>tonis</i>	<i>krāsas kods</i>
fasādes plakne		S 1010-Y40R
dekoratīvās detaļas		S 1002-Y
logi, jumta izbūves		S 5040-Y20R

3.2. KONSTRUKCIJAS

Bēniņu telpā redzamās koka konstrukcijas ir gan sākotnējas, gan ievietotas pēdējā remonta laikā 20.gs. 90.gados. Jumta krēsla statņi un atgāžņi ir sākotnēji, uz tiem konstatēti iegriezti marķējumi romiešu ciparu formā. Sākotnējās konstrukcijas šobrīd krāsotas tumši brūnā tonī (krāsojums sekundārs, tonis S 7020-Y50R¹).

Bēniņu telpas šobrīd apšūtas ar lakotiem dēļiem, aiz tiem – iepūstas celtniecības putas. Tuvāk jumta konstrukcijas nebija pieejamas.

3.3. JUMTA SEGUMS

Pašreizējais jumta segums ir betona kārniņi (aptuvenš izmērs – 30x50 cm). Virs galvenā korpusa un kāpņu telpas apjoma ir nedaudz atšķirīga toņa un faktūras

¹ *Visi toņi doti pēc NCS (Natural Color System) kataloga*

kārniņi. Virs kāpņu telpas apjoma ir nedaudz biezāki (~1cm) kārniņi. To tonis ir vidēji pelēks, pigments pievienots masā, kuras sastāvā ir arī nelieli balti graudiņi. Virs ēkas galvenā apjoma ir gaiši pelēki betona kārniņi, krāsoti masā, sastāvā nelieli balti graudiņi. Šie kārniņi ir nedaudz plānāki (biezums mazāks par 1 cm). Visiem kārniņiem vienā no garākajām malām redzamas ir 2 rievas, kurās iegūlas nākošais kārniņš. Savienojuma vietas kārniņiem virs kāpņu telpas apjoma nav redzamas, turpretī virs galvenā apjoma kārniņi pieguļ nekārtīgi.

Virš piebūves DA pusē ir skārda jumts. Ap sākotnējām un vēlāk uzbūvētajām jumta izbūvēm ieklāts cinkots skārds. Sākotnējām jumta izbūvēm ir kārniņu jumta segums.

3.4. LOGI

Bēniņu stāvā visi logi ir jauni, ievietoti 20.gs. 90.gados. Tie ir koka logi ar stikla paketi, no ārpuses krāsoti gaiši dzeltenā krāsā, no iekšpuses – lakoti. DR puses jumta izbūvēm saglabātas sākotnējās logu apmales un vēja dēļi. Uz apmalēm konstatēti atsevišķi krāsas fragmenti, kuru tonis līdzīgs augšstāvu logu krāsojumam.

Loga vērtnes krāsojums, fiksēts sākotnējam logam 1.stāvā:

<i>loga vērtnes krāsoj.</i>	<i>tonis</i>	<i>krāsas kods</i>
1.(vecākā) kārta		S 5040-Y20R
2.kārta		S 4050-Y20R

3.5. DURVIS

Visas esošās durvis bēniņu stāvā ir sekundāras, ievietotas 20.gs. 90.gados.

4. SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS

1. Skolas ēka celta pēc inženiera A. fon Maidela 1927.gada projekta, pēc gada tā nodota lietošanā.
2. Ēkas apjoms saglabājies sākotnējais, 20.gs. beigās uzbūvētas jaunas izbūves ZR un ZA pusē. Fasādes krāsojums – gaiši dzeltens ar baltām dekoratīvajām detaļām.
3. Saglabājusies daļa sākotnējo jumta konstrukciju – jumta krēsla statņi un atgāžņi. Citas jumta konstrukcijas daļas nav pieejamas, jo aizšūtas ar dēļiem. Saglabājamās sākotnējās jumta konstrukcijas – jumta krēsla statņi un atgāžņi.
4. Saglabājies sākotnējais jumta segums – pelēki betona kārniņi, atšķirīgi galvenajam apjomam un kāpņu telpai. Ieejas piebūvei skārda jumts ir sākotnējs. Betona kārniņi saglabājami, trūkstoši aizstājami ar maksimāli līdzīgiem pēc izmēra un krāsas toņa. Salaiduma vietās nav pieļaujams izmantot skārda detaļas – kārniņu un dūmeņu salaiduma vietas jāaizpilda ar javu.
5. Jumta izbūvju logi ievietoti 20.gs. 90.gados/ 21.gs. sāk. Krāsoti gaišā tonī, kam nav vēsturiska pamatojuma. Sekundāro jumta izbūvju apšuvuma dēļi ir ļoti sliktā tehniskā stāvoklī, tos jānomaina. D pusē esošajām sākotnējām jumta izbūvēm esošās noseglīstes ir stipri bojātas, izgatavojamas jaunas kā esošo līstu kopijas.

Logu sākotnējais krāsojums fiksēts vienam no sākotnējiem 1.stāva logiem, bēniņu stāvā tas bijis analogs, taču saglabājies tikai fragmentāri uz aplodas apmales.

Būvpētniece

Ingrīda Gaile

5. FOTOATTĒLU SARAKSTS UN FOTOATTĒLI

<i>Attēla Nr.</i>	<i>Anotācija</i>
F-1	DR fasāde kopskats.
F-2	DR fasāde, jumta kreisā puse ar oriģinālo jumta izbūvi. Redzami jauni jumta logi - gan izbūvē, gan pašā jumtā.
F-3	DR fasāde, jumta labā puse ar oriģinālo jumta izbūvi. Redzami jauni jumta logi - gan izbūvē, gan pašā jumtā.
F-4	Skats no D puses uz ēku.
F-5	ZA fasādes kopskats.
F-6	Sekundāra jumta izbūve ZA fasādē.
F-7	Kāpņu telpas apjoms - skats no Z puses.
F-8	Sekundāra jumta izbūve ZR fasādē.
F-9	Betona kārniņi uz kāpņu telpas apjoma jumta.
F-10	Betona kārniņi uz galvenā apjoma jumta.
F-11	Jumtiņš virs jumta oriģinālā jumta loga, redzams vēja dēļa profils.
F-12	Sekundārās jumta izbūves dēļu apšuvums.
F-13	4.stāva telpas T1 kopskats. Priekšplānā redzams sākotnējs jumta krēsla statnis ar atgāžņiem.
F-14	Telpas T1 kopskats.
F-15	Skats telpā T1, kur redzamas sekundāras kāpnes uz 20.gs. beigās izbūvētu balkonu.
F-16	Sekundāri izbūvēts balkons (T1).
F-17	Marķējums uz jumta krēsla statņiem un atgāžņiem (II-II un III-III).
F-18	Marķējums uz jumta krēsla statņa un atgāžņa (XXΛ -XXΛ).
F-19	Celtniecības putu aizpildījums aiz apšuvuma dēļiem (T2).
F-20	Jauni koka logi ēkas ZA pusē (T1).

F-21	Jauns koka logs ēkas DR pusē, sākotnējā jumta izbūvē (T1).
F-22	Jauni koka jumta logi (T1).
F-23	Sākotnēja loga aplodas noseglīste, izmantota atkārtoti sekundāram logam.